

УДК 377.3

DOI <https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series5.2026.109.07>

Голишев О. О.

РИНОК ПРАЦІ І ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ БУДІВЕЛЬНОГО ПРОФІЛЮ

У статті проведено комплексний аналіз сучасного стану ринку праці в будівельній галузі України на початку 2026 року в умовах тривалої війни, масових руйнувань інфраструктури та підготовки до масштабного поствоєнного відновлення. Розглянуто ключові тенденції: хронічний дефіцит кваліфікованих кадрів (понад 150 тис. відкритих вакансій, нестача 30–45% за основними професіями – муляри, зварювальники, монтажники, штукатури, електрики, сантехніки), стрімке зростання заробітних плат (на 21–33% у 2025 році), структурна та якісна невідповідність компетентностей робітників вимогам ринку, вплив повномасштабного вторгнення 2022 року, масової міграції (понад 5–6 млн осіб), мобілізації, демографічної кризи та регіональних диспропорцій. Особлива увага приділена проблемі професійної компетентності кваліфікованих робітників будівельного профілю як вирішального фактора ефективності відновлення.

Виявлено суттєвий розрив між підготовкою в закладах професійної (професійно-технічної) освіти та реальними потребами галузі: застаріла матеріально-технічна база, недостатня частка практики, невідповідність програм ринку, брак м'яких навичок та необхідність тривалого донавчання (3–6 місяців).

На основі аналізу сучасних досліджень ринку праці обґрунтовано системний характер кризи та запропоновано комплекс практичних заходів подолання викликів: масштабне впровадження дуальної освіти (60–70% практики на підприємствах) з фінансовою мотивацією бізнесу та наставників; державна підтримка перепідготовки ветеранів, ВПО, жінок та молоді.

Результати дослідження свідчать, що без системної реформи підготовки кадрів дефіцит залишиться головною перешкодою відновлення України, тоді як успішне подолання розриву між ринком праці та компетентностями дозволить перетворити будівельну галузь на потужний драйвер економічного зростання та забезпечити створення конкурентоспроможної робочої сили європейського рівня.

Ключові слова: ринок праці, будівельна галузь, дефіцит кадрів, професійна компетентність, кваліфіковані робітники, поствоєнне відновлення, дуальна освіта, перепідготовка.

Ринок праці в будівельній галузі України на початку 2026 року перебуває в стані глибокої трансформації, зумовленої тривалою війною з Росією, масовими руйнуваннями інфраструктури та необхідністю швидкого відновлення країни. Повномасштабне вторгнення, яке розпочалося в лютому 2022 року, спричинило один з найбільших ударів для ринку праці в сучасній історії, призвівши до масової міграції, мобілізації робочої сили та структурних змін в економіці.

За оцінками експертів, на початку 2026 року в будівельній сфері відкрито понад 150 тисяч вакансій, а нестача таких фахівців, як штукатури, плиточники, електрики, сантехніки, муляри та зварювальники, сягає 30–45% від необхідного рівня [4]. Професійна компетентність кваліфікованих робітників стає вирішальним фактором для ефективності відновлення інфраструктури, оскільки застарілі навички, брак сучасних компетентностей у сферах цифрових технологій (наприклад, BIM – Building Information Modeling), енергоефективного будівництва та зелених практик гальмують реалізацію масштабних проектів [9].

Вагомий внесок у дослідження національних особливостей розвитку ринку праці, проблем його структурної невідповідності та інституційного забезпечення здійснили українські вчені, зокрема А. Горілий, Л. Лісогор, О. Чувардинський, М. Гуць та інші. У їхніх працях обґрунтовано закономірності формування професійно-кваліфікаційної структури зайнятості, визначено вплив соціально-економічних трансформацій на динаміку попиту на робочу силу.

Шляхи розвитку будівельної галузі розглядалися в наукових працях П. Рогожина, А. Гойко, В. Брича, М. Шаленка, Ю. Туранського та ін., якими зроблено глибокий аналіз стану галузі, виявлено існуючі проблеми, серед яких головною вважається невідповідність якості професійної підготовки потребам ринку праці, надано рекомендації щодо його поліпшення.

Метою цієї статті є комплексний аналіз взаємозв'язку між станом ринку праці та рівнем професійної компетентності кваліфікованих робітників будівельного профілю, виявлення ключових проблем та формулювання практичних шляхів їх вирішення.

Ринок праці в будівельній галузі є динамічною системою економічних відносин між роботодавцями, працівниками та державними інституціями, де пропозиція робочої сили стикається з попитом на неї в умовах циклічності економіки, інвестиційних потоків та сезонних факторів. Згідно з теорією людського капіталу, розробленою Гері Беккером, інвестиції в освіту, перепідготовку та розвиток компетентностей безпосередньо підвищують продуктивність праці, конкурентоспроможність працівників і загальну ефективність ринку [8].

Професійна компетентність кваліфікованих робітників будівельного профілю визначається як інтегративна сукупність знань, умінь, навичок та ставлень, необхідних для ефективного виконання професійних завдань. За європейською рамкою кваліфікацій (EQF), для робітників рівнів 3–5 акцент робиться на результатах навчання, а не на традиційному підрахунку годин теорії [3].

В Україні впровадження компетентнісного підходу з 2021 року ще не досягло повної відповідності ринковим вимогам, що призводить до низького рівня працевлаштування випускників закладів професійної освіти – лише близько 68% знаходять роботу за фахом. Моделі дуальної освіти, запозичені з досвіду Німеччини та Австрії, демонструють високу ефективність через інтеграцію теоретичного навчання з практикою на підприємствах [3]. В Україні подібні ініціативи, як проекти EdUp та Skills4Recovery, фокусуються саме на будівельних професіях, залучаючи ветеранів, внутрішньо переміщених осіб (ВПО) та жінок [3].

Будівельна галузь України демонструє стрімке зростання попри воєнні виклики: у 2025 році обсяг ринку зріс на 24% і досяг приблизно 248 мільярдів гривень [1]. Однак цей ріст супроводжується хронічним дефіцитом кадрів, який став ключовим трендом 2025–2026 років [11]. За даними платформи Work.ua, дефіцит робітничих спеціальностей, зокрема в будівництві, залишається найбільшим серед усіх галузей [11]. Середня оплата в будівництві зросла на 23% у 2025 році, що є одним з найвищих показників [5]. Опитування Європейської Бізнес Асоціації показує, що 74% компаній у будівельній галузі відчують значний дефіцит кваліфікованих кадрів [2]. Регіональні особливості посилюють дисбаланс. У Західних областях України дефіцит гострий через швидке відновлення, тоді як на Сході та Півдні України активність обмежена через безпекові ризики [10]. Загальні втрати робочої сили в країні перевищують 8 мільйонів осіб до 2032 року, включаючи мобілізованих (близько 700 тисяч), мігрантів та демографічний спад [6; 8].

Професійна компетентність кваліфікованих робітників будівельного профілю є інтегративною характеристикою фахівця, яка поєднує професійні та загальні компетентності, необхідні для якісного виконання робіт у сучасних умовах відновлення інфраструктури України [9]. Згідно з Національною рамкою кваліфікацій (НРК) та європейською EQF (рівні 3–5 для робітничих кваліфікацій), компетентність визначається не лише набором знань і вмінь, а насамперед результатами навчання, а саме здатністю самостійно виконувати завдання, приймати рішення в нестандартних ситуаціях, дотримуватися норм безпеки, екологічних стандартів та енергоефективності [3; 7].

У 2025–2026 роках BIM (Building Information Modeling) стає обов'язковою вимогою для більшості великих проектів відновлення. Робітники повинні вміти читати BIM-моделі, працювати з мобільними додатками для фіксації дефектів, використовувати дрони для обстеження об'єктів та програмне забезпечення для розрахунку матеріалів. Відсутність цих навичок є однією з головних причин донавчання випускників ЗП(ПТ)О [9].

Підготовка в закладах професійної (професійно-технічної) освіти стикається з низкою системних проблем: застарілою матеріально-технічною базою (лише 29–35% майстерень оснащено сучасним обладнанням для роботи з BIM, тепловізорами, сучасними зварювальними апаратами чи системами утеплення; недостатньою часткою практики (виробнича практика часто становить 40–50%, а в умовах воєнного стану багато занять відбуваються дистанційно або на симуляторах; невідповідністю програм ринку (багато стандартів не оновлювалися з 2021 року); дефіцитом педагогів-практиків (низькі зарплати майстрів виробничого навчання призводять до відтоку кадрів у комерційний сектор); низьким працевлаштуванням за фахом (лише 13–36% випускників працюють безпосередньо за отриманою професією, решта потребує донавчання) [1].

Водночас, відбулись і позитивні зрушення, у 2025 році створено понад 100 нових навчально-практичних центрів (НПЦ) за будівельними професіями, впроваджуються дуальні програми, гранти ЄС (GIZ, Erasmus+) фінансуються обладнання для термомодернізації та цифрових технологій [3].

Найгострішою проблемою є структурний дефіцит на робітників будівельного профілю (мулярів, зварювальників, монтажників, бетонярів, електриків, штукатурів). За даними забудовників та аналітиків, у 2025–2026 роках галузь працює лише на 60% від довоєнного рівня саме через брак кадрів [11]. Найбільше не вистачає: мулярів та зварювальників дефіцит (35–45%); зварювальників та електрогазозварників; монтажників систем утеплення та інженерних мереж; операторів будівельної техніки та водіїв спецтранспорту.

Роботодавці відзначають, що навіть при зростанні зарплат на 21–33% (медіанна зарплата різноробочих зросла на 384% за чотири роки, досягнувши 23 000 грн у 2025 році) вакансії не закриваються [4]. Причиною є не лише кількісний дефіцит, а й якісний, оскільки 70–75% претендентів не відповідають вимогам за навичками [2].

Невідповідність компетентностей проявляється в кількох аспектах. По-перше, більшість випускників закладів професійної (професійно-технічної) освіти не володіють сучасними технічними навичками: не вміють працювати з тепловізорами, сучасними системами утеплення, цифровими інструментами контролю якості та іншими засобами, які вже стали стандартними на об'єктах відновлення та нового будівництва [7].

По-друге, спостерігається суттєвий брак базових професійних умінь. Роботодавці регулярно скаржаться на те, що молоді фахівці не можуть правильно читати технічні креслення, дотримуватися норм безпеки праці, працювати з новітніми матеріалами, такими як композитні фасади, енергоефективні вікна, сучасні теплоізоляційні плити чи герметики з підвищеними характеристиками [9].

По-третє, значно слабкішими виявились м'які навички: низька адаптивність до змін, проблеми з командною взаємодією, недостатня комунікація з колегами та керівництвом, а також небажання швидко вчитися новому – саме ці фактори призводять до швидкої плинності кадрів навіть після успішного працевлаштування [2]. Як результат, компанії змушені витратити значні ресурси на донавчання нових працівників. У середньому процес адаптації та приведення компетентностей до потрібного рівня триває від 3 до 6 місяців,

що суттєво підвищує собівартість будівельних робіт і призводить до систематичних затримок у виконанні проєктів відновлення інфраструктури [4]. Така ситуація створює додаткове навантаження на бізнес, збільшує ризики невиконання строків і знижує ефективність використання як державних, так і міжнародних коштів, спрямованих на реконструкцію країни.

Повномасштабна війна з 2022 року стала головним каталізатором кризи. Основними наслідками для будівельного сектору стала мобілізація та втрата кадрів. У 88% компаній є мобілізовані працівники, з яких 51% – критичні фахівці (інженери, зварювальники, оператори техніки) [11]. Це призвело до втрати саме тих робітників, які мають практичний досвід і найвищу компетентність.

Понад 5–6 млн українців виїхали за кордон, значна частина – будівельники, які знайшли роботу в Польщі, Німеччині, Чехії (де попит на мулярів, плиточників, монтажників зріс через реконструкцію після пандемії та енергетичну кризу) [5]. Повернення мігрантів у 2025–2026 роках відбувається повільно через вищі зарплати за кордоном і страх перед новою мобілізацією.

Взаємозв'язок між ринком праці та професійною компетентністю кваліфікованих робітників будівельного профілю в Україні на 2025–2026 роки є глибоко кризовим і системним, а не тимчасовим чи циклічним. Цей розрив проявляється як у кількісному, так і в якісному вимірах, створюючи замкнене коло, яке гальмує не лише відновлення інфраструктури, але й загальний економічний розвиток країни в умовах післявоєнної реконструкції.

По-перше, структурний дефіцит кадрів досяг критичного рівня. Галузь працює лише на 60% від доведених потужностей через нестачу мулярів, зварювальників, монтажників, бетонярів, електриків та інших ключових фахівців. За даними забудовників та аналітичних платформ, на початку 2026 року відкрито понад 150 тисяч вакансій у будівництві, а дефіцит за основними професіями сягає 30–45%. Зростання зарплат на 21–33% (медіанна зарплата різноробочих зросла на 384% за чотири роки) не компенсує брак пропозиції, оскільки проблема не в оплаті, а в якості та кількості доступних компетентних працівників [2].

По-друге, якісний розрив між підготовленими кадрами та вимогами ринку є ще більш загрозливим. Роботодавці констатують, що 70–75% претендентів не відповідають сучасним стандартам: відсутні навички роботи з BIM-моделями, цифровими інструментами контролю якості, енергоефективними матеріалами та м'якими компетентностями (адаптивність, командна робота, критичне мислення). Випускники закладів професійної освіти часто потребують 3–6 місяців донавчання, що підвищує собівартість проєктів на 20–40% і затримує терміни реалізації відновлення [7].

По-третє, воєнні фактори посилюють кризу до безпрецедентного рівня. Мобілізація вивимає найбільш досвідчених фахівців (51% критичних кадрів у компаніях), міграція понад 5–6 млн українців за кордон позбавляє галузь робочої сили, а руйнування освітньої інфраструктури (майстерень ЗП(ПТ)О) скоротило практику на 30–50%. Демографічна криза (старіння населення, низька народжуваність, лише 3% молоді планує йти в будівництво) та психологічні бар'єри (ветерани, ВПО, жінки як потенційна робоча сила) роблять пропозицію ще більш обмеженою [8].

По-четверте, регіональні та секторальні диспропорції створюють додаткову напругу. На Заході України дефіцит гостріший через швидке відновлення та релокацію бізнесу, на Сході та Півдні України – через безпекові ризики, у Києві – через конкуренцію з великими інфраструктурними проєктами. Це призводить до переманювання кадрів, зростання витрат і залежності від іноземних робітників (Індія, Бангладеш, Пакистан), що вимагає спрощення віз та адаптації [10].

По-п'яте, економічні та соціальні наслідки є каскадними: затримки проєктів (чверть не виконується в строки), перевищення кошторисів, зростання цін на житло та інфраструктуру, зниження ефективності використання міжнародної допомоги (сотні мільярдів доларів). Без подолання розриву відновлення може затягнутися на десятиліття, а економічний ефект від інвестицій буде значно нижчим [11].

Висновки. Подолання цих викликів вимагає радикальних, скоординованих та системних заходів на державному, галузевому та освітньому рівнях. Перш за все, необхідний повний перехід на компетентнісну модель професійних стандартів для всіх будівельних професій. Це означає, що чинні стандарти мають бути повністю переглянуті та переписані за принципом результатів навчання, з обов'язковим включенням модулів цифрових технологій (мобільні додатки для фіксації робіт, дрони, тепловізори) та зелених технологій (енергоефективне утеплення, використання відновлювальних матеріалів). Такі модулі повинні становити не менше 20-30% від загального обсягу програми, а їх освоєння має бути обов'язковим для отримання кваліфікації будь-якого рівня.

Другим ключовим кроком є масштабне впровадження дуальної форми освіти з часткою практики на підприємствах не менше 60–70% від загального часу навчання. Це вимагає не лише законодавчого закріплення дуальної моделі, а й створення реальних фінансових стимулів для бізнесу (податкові пільги, компенсація частини зарплати учням, гранти на обладнання) та для наставників (доплати, преміювання, визнання наставництва як частини підвищення кваліфікації). Без фінансової мотивації роботодавці не будуть масово залучати учнів до виробництва, а без наставників практика залишатиметься формальною.

Третій напрям – державна підтримка перепідготовки та залучення до галузі вразливих груп: ветеранів війни (понад 1,5 млн осіб), внутрішньо переміщених осіб, жінок (81% безробітних у деяких регіонах) та молоді. Для цього потрібно розгорнути мережу короткострокових (3–12 місяців) програм перепідготовки з

акцентом на найбільш затребувані професії (муляр, монтажник систем утеплення, зварювальник, електрик). Програми мають бути інклюзивними: адаптовані майстерні, гнучкий графік, психологічна підтримка, чисті та безпечні умови праці, спеціальні курси для жінок (наприклад, монтаж фасадів, внутрішні оздоблювальні роботи). Фінансування таких програм може йти через державний бюджет, міжнародні гранти та співфінансування від бізнесу.

Четвертий крок – активне залучення бізнесу до розробки та оновлення освітніх програм через створення галузевих рад стейкхолдерів при МОН та Мінекономіки. До складу рад мають входити представники найбільших будівельних компаній, асоціацій (наприклад, Конфедерація будівельників України), роботодавців та міжнародних партнерів. Ці ради повинні щорічно аналізувати потреби ринку, пропонувати нові модулі та компетентності, затверджувати оновлені стандарти та контролювати їх впровадження в ЗП(ПТ)О.

П'ятий напрям – спрощення процедур для залучення іноземних робітників та повернення українських мігрантів. Для іноземців (переважно з Південної Азії) потрібно спростити візові та дозвільні процедури, запровадити спрощену процедуру визнання кваліфікацій, організувати базові курси української мови та техніки безпеки. Для повернення мігрантів — запровадити податкові стимули (звільнення від ПДФО на 1–2 роки), програми реінтеграції (житло, компенсація переїзду, пріоритетне працевлаштування на державних об'єктах), а також інформаційні кампанії за кордоном про можливості в Україні.

Нарешті, необхідний щорічний моніторинг ринку праці та рівня компетентностей за участю МОН, Мінекономіки, Державної служби зайнятості, роботодавців та міжнародних партнерів. Моніторинг має включати опитування роботодавців, аналіз вакансій та резюме на Work.ua та Rabota.ua, оцінку відповідності випускників вимогам ринку, прогнозування дефіциту за професіями та регіонами на 3-5 років вперед. Результати моніторингу повинні лягати в основу щорічного оновлення стандартів та програм перепідготовки.

Реалізація цих заходів потребує політичної волі, чіткої координації між міністерствами та залучення значних ресурсів (державний бюджет, гранти ЄС, приватні інвестиції бізнесу). Без системного підходу дефіцит кадрів залишиться головною перешкодою для відновлення України, а потенціал міжнародної допомоги та внутрішніх інвестицій буде реалізований лише частково. Навпаки, успішне подолання розриву між ринком праці та компетентностями дозволить перетворити будівельну галузь на потужний драйвер економічного зростання, забезпечуючи не лише швидке відновлення інфраструктури, а й створення стійкої, конкурентоспроможної робочої сили на рівні європейських стандартів.

Використана література:

1. Будівельний ринок України у грошовому вираженні у 2025 році зріс майже на чверть: веб-сайт. URL: <https://expertsclub.eu/budivelnij-rynok-ukrayiny-u-groshovomu-vyrazheni-u-2025-rocz-i-zris-majzhe-na-chvert-analiz> (дата звернення: 27.02.2026).
2. Будівельні навички (Building Skills): веб-сайт. URL: <https://www.ua-bud.com.ua/budivelni-navychky-building-skills-2025-rik> (дата звернення: 27.02.2026).
3. Дефіцит кадрів та зарплатна гонка: дослідження тенденції ринку праці у 2026 році від ЄБА: веб-сайт. URL: https://biz.ligazakon.net/news/240484_defitsyt-kadrv-ta-zarplatna-gonka-doslidzhennya-tendents-rinku-prats-u-2026-rots-vd-ba (дата звернення: 27.02.2026).
4. Кадри для відбудови та дуальна освіта: як залучити бізнес до навчання учнів: веб-сайт. URL: <https://voxukraine.org/kadry-dlya-vidbudovy-ta-dualna-osvita-yak-zaluchyty-biznes-do-navchannya-uchniv> (дата звернення: 27.02.2026).
5. Сидоренко В., Кулішов В., Торба Н. Інноваційні підходи до організації видів практик здобувачів вищої освіти в період воєнного стану. Вісник Національної академії наук України заг. наук. журнал. № 5, 2023. С. 1–15. URL: <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/349>.
6. Попит на готові квартири в новобудовах зростає: головні причини: веб-сайт. URL: <https://delo.ua/realty/popit-na-gotovi-kvartiri-v-novobudovax-zrostaie-golovni-pricini-460764> (дата звернення: 27.02.2026).
7. Рівень безробіття в Україні у 2026 році: веб-сайт. URL: <https://engage.org.ua/riven-bezrobittya-v-ukrayini-u-2026-rocz-i> (дата звернення: 27.02.2026).
8. Ринок праці 2025–2026: сім трендів, що ламають стереотипи: веб-сайт. URL: <https://thepage.ua/ua/news/rinok-praci-2025-2026-trendi-ta-prognozi> (дата звернення: 27.02.2026).
9. Як будівельна галузь в Україні реагує на дефіцит кадрів?: веб-сайт. URL: https://propertytimes.com.ua/novosti/yak_budiv-elna_haluz_v_ukrayini_reahuye_na_defitsyt_kadriv (дата звернення: 27.02.2026).
10. Як Україна переосмислює ринок праці: веб-сайт. URL: <https://kpmg.com/ua/en/media/press-releases/2025/07/vyklyk-yakuu-my-ne-mozhemo-ihnoruvaty-yak-ukrayina-pereosmyslyuye-rynok-pratsi.html> (дата звернення: 27.02.2026).
11. Що буде з ринком праці у 2026 році? Тренди, прогнози, аналітика: веб-сайт. URL: <https://www.work.ua/en/articles/analitics/4063> (дата звернення: 27.02.2026).

References:

1. Budivelnij rynek Ukrainy u hroshovomu vyrazheni u 2025 rotsi zris maizhe na chvert [Ukraine's construction market in monetary terms grew by almost a quarter in 2025]. URL: <https://expertsclub.eu/budivelnij-rynok-ukrayiny-u-groshovomu-vyrazheni-u-2025-rocz-i-zris-majzhe-na-chvert-analiz> [in Ukrainian].
2. Budivelni navychky [Building Skills]. URL: <https://www.ua-bud.com.ua/budivelni-navychky-building-skills-2025-rik> [in Ukrainian].
3. Defitsyt kadrv ta zarplatna honka: doslidzhennia tendentsii rynku pratsi u 2026 rotsi vid YeBA [Staff Shortages and the Wage Race: A Study of Labor Market Trends in 2026 by the European Business Association]. URL: https://biz.ligazakon.net/news/240484_defitsyt-kadrv-ta-zarplatna-gonka-doslidzhennya-tendents-rinku-prats-u-2026-rots-vd-ba [in Ukrainian].

4. Kadry dlia vidbudovy ta dualna osvita: yak zaluchyty biznes do navchannia uchniv [Workforce for Reconstruction and Dual Education: How to Engage Business in Student Training]. URL : <https://voxukraine.org/kadry-dlya-vidbudovy-ta-dualna-osvita-yak-zaluchyty-biznes-do-navchannya-uchniv> [in Ukrainian].
5. Sydorenko V., Kulishov V., Torba N. (2023) Innovatsiini pidkhody do orhanizatsii vydiv praktyk zdobuvachiv vyshchoi osvity v period voiennoho stanu. [Innovatsiini pidkhody do orhanizatsii vydiv praktyk zdobuvachiv vyshchoi osvity v period voiennoho stanu]. Visnyk Natsionalnoi akademii nauk Ukraina zah. nauk. zhurnal. №5, S. 1–15. URL : <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/349> [in Ukrainian].
6. Popyt na hotovi kvartiry v novobudovakh zrostaie: holovni prychny [Demand for Ready Apartments in New Buildings Is Increasing: Main Reasons]. URL : <https://delo.ua/realty/popit-na-gotovi-kvartiri-v-novobudovax-zrostaje-golovni-pricini-460764> [in Ukrainian].
7. Riven bezrobittia v Ukraini u 2026 rotsi [Unemployment Rate in Ukraine in 2026]. URL : <https://engage.org.ua/riven-bezrobittya-v-ukrayini-u-2026-roczii> [in Ukrainian].
8. Rynok pratsi 2025–2026: sim trendiv, shcho lamaiut stereotypy [Labor Market 2025–2026: Seven Trends That Break Stereotypes]. URL : <https://thepage.ua/ua/news/rinok-praci-2025-2026-trendi-ta-prognozi> [in Ukrainian].
9. Yak budivelna haluz v Ukraini reahuie na defitsyt kadriv? [How Is the Construction Industry in Ukraine Responding to Staff Shortages]. URL : https://propertytimes.com.ua/novosti/yak_budivelna_haluz_v_ukrayini_reahuye_na_defitsyt_kadriv [in Ukrainian].
10. Yak Ukraina pereosmysliuie rynek pratsi [How Ukraine Is Rethinking the Labor Market]. URL : <https://kpmg.com/ua/en/media/press-releases/2025/07/vyklyk-yakyy-my-ne-mozhemo-ihnoruvaty-yak-ukrayina-pereosmyslyuye-rynek-pratsi.html> [in Ukrainian].
11. Shcho bude z rynkom pratsi u 2026 rotsi? Trendy, prohnozy, analytika [What Will Happen to the Labor Market in 2026? Trends, Forecasts, Analytics]. URL : <https://www.work.ua/en/articles/analytics/4063> [in Ukrainian].

O. Holyshev. Labor market and professional competence of skilled construction workers

The article provides a comprehensive analysis of the current state of the labor market in Ukraine's construction sector at the beginning of 2026 under conditions of prolonged war, large-scale destruction of infrastructure, and preparation for extensive post-war reconstruction. The key trends are examined, including a chronic shortage of skilled personnel (over 150,000 open vacancies and a deficit of 30–45% in core occupations such as bricklayers, welders, installers, plasterers, electricians, and plumbers), rapid wage growth (by 21–33% in 2025), structural and qualitative mismatches between workers' competencies and labor market requirements, as well as the impact of the full-scale invasion of 2022, mass migration (over 5–6 million people), mobilization, demographic crisis, and regional disparities. Particular attention is paid to the issue of professional competence of skilled construction workers as a decisive factor in ensuring the effectiveness of reconstruction.

A significant gap has been identified between training provided in vocational (professional and technical) education institutions and the actual needs of the industry, including outdated material and technical facilities, an insufficient proportion of practical training.

Based on an analysis of contemporary labor market research, the systemic nature of the crisis has been substantiated, and a comprehensive set of practical measures to address the challenges has been proposed. The research findings indicate that without a systemic reform of workforce training, the labor shortage will remain the main obstacle to Ukraine's recovery. At the same time, successfully bridging the gap between labor market demands and workforce competencies will make it possible to transform the construction sector into a powerful driver of economic growth and ensure the formation of a competitive, European-level workforce.

Key words: labor market, construction sector, labor shortage, professional competence, skilled workers, post-war recovery, dual education, retraining.

Дата першого надходження статті до видання: 27.02.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 27.03.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 22.05.2026

Стаття поширюється на умовах
ліцензії відкритого доступу
CC BY 4.0